

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Előfizetési árak:

Évesre 70 leu, félévre 35 leu, negyedévre 18 leu.

Egyes szám ára 150 leu.

Felolvasó szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

JEGYZET.

Az erőltetett sietséggel — jogos kívánságok és ellenérvek figyelembevételével — megszavaztatott alkotmánytörvény életbeléptetése már mind több nehézséggel és ellenállással kezd találkozni. A nemzetipárt nevében nemrég a vezér: Maniu Gyula jelentette ki, hogy e törvényt nem tartják érvényesnek, s annak megváltoztatása érdekében a legelszántabban fognak küzdeni. Az eddigiekhez most egy különös, eddig szokatlan tiltakozás sorakozik, a protestáns államoknak az angol és hollandiai diplomácia útján való tiltakozása az ellen, hogy a gör. keleti (ortodox) egyházat a többiekkel szemben a törvény uralkodó jellegűnek minősíti. Mindezeket a tiltakozásokat, ellenállásokat, előreláthatólag, még több más fogja követni, míg végre majd a kormány, vagy ez, vagy a következő, kénytelen lesz belátni, hogy a mostaninak félretevésével, más úton, más elvek alapján új alkotmányt kell készíteni, mely teljesen megfelel az idők szellemének, az itt élő lakosság összességének, a jognak és méltányosságának!

Különösen érdekes, de mégsem váratlan hír költ világra Dicső-szentmártonból. A hír kapcsolatos a földreform ügyével, melynek erőltetett sietséggel, egyöntetű rendszer, megfontolás és méltányosság nélkül való végrehajtása kezdi magát az egész vonalon megbosszulni. Sok zavar és bizonytalanság, a termelés erős csökkenése, a drágaság fokozódására való rossz hatás, s még sok efféle számítható máris a hirtelen munka előre megjósolt következményei közé. Mindezt frappánsan erősíti meg most egy kisküklőmegyei román község népének a vármegyei agrárbizottsághoz intézett hérése. „Csinálják vissza az urak (ezt írják), amit veszünk végeztek: nem tudunk így megélni! Földünk van, de nincs erőnk a megművelésére. Adjának vissza mindent eredeti tulajdonosainak — és viszont adják vissza a mi régi jólétünket, midőn még nekik dolgozhattunk, ők meg gondoskodtak mirőlünk, miamunk pedig boldogabbak voltunk...” Különös fordulása az időknek, amikor maga a nép ad ilyen hangot. S vajjon az ilyesmi se lenne elég, hogy a hatalom urait megdöbbenésre s az eddig követett úton való megállásra készítse?

A magyar nyelvű adó-vallomási iverk megérkeztek az adóhivatalhoz és ott beszerezhetők. Minthogy az iverk beadásának határideje f. hó 15-én lejár, ajánlatos, hogy a szükséges egyéni vallomásokat mindenki ez időpontig kiállítsa, különben hivatalból fogják megadóztatni az adó kétszeresét kell megfizetni. Ez időn belül kell a falusi előjáróságoknak is a kollektív vallomásokot összeállítani.

A mult nyáron,*

1922 július 30-ikán, a romániai magyarság szíve egy érzésben dobogott össze Segeovár városában. Áldó imádság szárnyalt ajkainkról az ég felé, hogy az isteni Gondviselésnek megköszönjük azt a nagy kegyességét, hogy fajunkat, nemzetünket száz esztendővel ezelőtt egy bámulatosan nagy lángelmével: Petőfi Sándorral ajándékozta meg. S amikor Petőfi nagy szellemére gondoltunk, akkor eszünkbe jutott az is, hogy ennek a nagy szellemnek istenadta tehetségét a hitvallásos iskolák fejlesztették ki, amit bizonyít az a sok Petőfi emléktábla, amelyek mind a felekezeti iskolák falában vannak elhelyezve. Petőfi nevével kapcsolatban reá eszméltünk a mi árvaságra jutott hitvallásos iskoláink sorsára és az összesereglett több ezer főnyi magyarság ajkáról orkányszerűleg, megydörgéshez hasonlóan zúgott fel a lelkes, szívet és velőket átjáró kiáltás, hogy iskoláinkat nem hagyjuk, azokért meghozunk minden áldozatot. A romániai magyaroknak a hitvallásos iskolák jövőjének biztosítása mellett való lelkes állásfoglalását magukéva tették az erdélyi magyar egyházak parlamentjei, státusgyűlései s ezek határozatainak végrehajtásaképpen a különböző egyházak fejei kiadták körleveleiket az egyetemes iskolai járulék ügyében.

A körlevelek kibocsátása után több mint egy fél esztendő telt el s mi, az udvarhelyi r. k. espereskerület közel negyven községének egyháztanácsosai és iskolaszéki tagjai összejöttünk erre a történelmi nevezetességű gyűlésre, hogy számot adva eddigi sáfárkodásunkról, az iskoláügy magasztos eszméjétől áttűzesítve, új elhatározásokkal térjünk vissza otthonainkba. Mindnyájunkra, akik ma itt megjelentünk, súlyos felelősség hármlik, nemcsak most, hanem később a történelem ítélőszéke előtt is. Arról van szó ugyanis, hogy sirásói akarunk-e lenni népünk ezer éves kultúrájának, vagy pedig tovább akarjuk építeni a dúlombozatu fát, hogy népünk fiai az ősök hitében és szellemében növekedve, mint művelt, törvényt tisztelő emberek tudjanak becsületet és tiszteletet szerezni fajuknak az új államalakulatban is.

A felelősség, a mi iskoláink ügyében reánk hármlik, nagy és súlyos. Oly nagy, hogy azt egy-két ember nem viselheti, hanem ebben mindnyájunknak közösen kell osztozkodnunk. Mégis úgy gondolom, hogy az ügy diadaira vitelért a legtöbbet az egyháztanácsosok és az egyes községek értelmes gazdái tehetik. Ők azok, akikre a község szeme tekint.

Az egyháztanács az anyaszentegyháznak ósergi, gyönyörű intézmé-

nye. Gyökérszála az apostolok idejébe nyulnak vissza. Az apostolok cselekedeteiről írott könyv tanuskodik arról, hogy a jeruzsálemi s más keresztény egyházak kormányzása és azok anyagi ügyeire való felügyelet a gyülekezet öregebb tagjainak a tiszte volt, azért is nevezték görög szóval az egyháztanácsot presbiteriumnak, amint ma is nevezik a protestánsok. Minden időben nagy kitüntetés volt, ha valaki ennek az apostoli eredetű intézménynek, az egyháztanácsnak tagja lehetett. De ezzel a kitüntetéssel nagy, súlyos, lelkiismeretbe vágó feladatok, kötelességek is járnak.

Az egyháztanácsosok kötelessége kettős irányú. Egyik kötelességük a vallás-erkölcsi élet terén a jó példaadás. A lelkiismeretes egyháztanácsosok az egész vasárnapot és ünneppapot nem töltik el a községházánál, a szövetkezeti boltban vagy más helyen, hanem testületileg vesznek részt az istentiszteleten, hogy példájukon épüljön a község apraja-nagyja. Minő szép példa, minő nagy nevelő hatása van az ilyen egyháztanácsosok valóságos eszméjének: a férfiapostolságot, megmutatva azt, hogy eleget tesznek annak a jelzőnek, hogy férfiak előre. Eleget tesznek nem parancsszóra, hanem szívük sugallatát követve.

Másik tiszte az egyháztanácsosoknak az egyház anyagi ügyeinek kezelése, az egyházi adóknak kivetése, beszedése, a lelkészi és tanítói járandóságokról való gondoskodás. Szavuk, példájuk minden egyházi ügyben súlyosan esik a latba, már annál az eskünél fogva is, amelyet megváltatásukkor az oltár szent zsámolyánál letettek. Ez az eskü kötelezi most arra is, hogy legdrágább kincsünkért, iskoláinkért mindent megtegyenek, hogy hitünknek, eszményeinknek fényes szíri el ne hamvadjanak, hanem világoskodjanak a Hargita minden oldalán.

Nemrég Anghelescu miniszter Erdélyben járt és nagy elismeréssel nyilatkozott az itteni iskolák magas színvonaláról. Kijelentette, hogy amit jét látott és tapasztalt, azt meg fogják valósítani az ó-királyságban is. Hasonlóan igen szépen nyilatkozott Erdélynek kulturájáról Costa Foru, a jeles újságíró is, midőn azt mondja: „Az ember érzi (Erdélyben) a magasabb kultúrát, bámulni kénytelen a városok és falvak tisztaságát és rendezettségét.” Az erdélyi fejlett iskolaügy példája hatása alatt építik is mindenütt az iskolákat az ó-királyságban a nép adományából, a nép áldozatkészségéből.

Ha a mi iskoláink olyan fényesörök, hogy azoknak nagy hatását kénytelenek elismerni hazánk nagy román államférfiai és jeles publicistái is, akkor a mi részünkről valóságos öngyilkosság lenne, ha nem sietnénk iskoláink támogatására, azok fennmaradásának biztosítására áldozatkészsé-

günkel. Igaz, hogy a megértő államférfiak mellett vannak olyanok is, akik a hitvallásos iskoláinkat irredenta iskoláknak minősítik. Ezeket csak arra kérjük, hogy figyeljék meg a mi iskoláinkat és akkor tapasztalni fogják, hogy ezek az iskolák a vallás-erkölcsi életnek az otthonai, a királyhátságnak, törvénytiszteletnek és ember szeretetnek az ápolói. Ha mindezekről meggyőződtek, akkor hisszük és reméljük, hogy nemcsak nem lesznek iskoláink ellenségei, hanem ellenkezőleg azt fogják mondani, hogy ezek az iskolák minden támogatást megérdemelnek, mert a hazának, az országnak hatalmas védőbástyái.

A gyermekhalandóság leküzdése.

— Dr. Ványi Kálmán felolvasása a Négy-let által március hóban rendezett népszerűítő orvostudományi estélyen. —

Közismert tény, hogy az 1 éven aluli gyermekek halálozási arányszáma világszerte nagy. Az élve születettek kb. 25%-a elhal az első életév folyamán. A halálokok közt a táplálkozási zavarok vezetnek. A csecsemők halálozási nagyságára befolyással van még a gyermek törvényes vagy törvénytelen volta, a szülők vagyoni helyzete, a lakáviszonyok és a fertőző betegségek.

Az emlőn táplált csecsemők közül hétszerte kevesebb hal el, mint az állati tejjel tápláltak közül, tehát minden anyának kötelessége, hogy a gyermekét szoptassa. Ne szoptasson a tüdőbajos anya, nemcsak azért, mert a gyermekekre nézve az anyaváli együttlét a fertőzés veszélyével jár, hanem mert a tapasztalat mutatja, mily károsan befolyásolja a szoptatás az anyák tüdőbajának lefolyását. A szoptatást ellenjavallja súlyos szívbaj és veselob, cukorbeteg, Basedow kór. Vér-bajos gyermekekhez sohasem szabad dajkát fogadni, ha bírja, mindig az anya szoptassa. Dajka-választásánál tetőtől-talpig meg kell vizsgálni a dajkát és gyermekét. Nem kívánjuk, hogy a dajka gyermeke a szoptatandó gyermekkel egy idős legyen, de olyan dajkát ne fogadjunk, kinek gyermeke 2 hónapnál fiatalabb, — esetleg a veleszületett vérhaj tünetei egy 3—4 hetes csecsemőn még nem látszanak.

A szoptatáshoz is a leg gondosabb tisztaság szükséges. Az anya szoptatás előtt mossa meg a kezét és ügyeljen körmeinek a tisztaságára, mert piszkos kézzel saját mellét fertőzheti és ez a szoptatást megakadályozza. Emlőbimbóit minden szoptatás előtt és után jól mossa meg forrált vízzel.

Az anya tejét a világon semmi sem pótolja teljesen, még az az anya is szoptasson, kinek kevés teje van. A csecsemőt 3 óránként kell szoptatni, 24 órában legfeljebb hatszor. Az egyes szoptások időtartama 15—20 perc. Mindig csak az egyik emlőből hagyja a gyermekét szopni az anyja, minden szoptásnál felváltva, mert ha mindket-

*Részlet Biró Lajos beszédéből, amelyet márc 27-én az udvarhelymegyei espereskerület gyűlésén az egyháztanácsosokhoz intézett.

többől szopók, egyiket sem ürítene ki, aminek következtében elapadna a teje. Pépes cucli veszedelmes, mert hasmenést és a szájban penészt okozhat, ugyisintén a száj kimosása és kitörése is szájbetegséget idéz elő. Mihelyt azonban több fog megjelent, nagy figyelmet kell fordítani a gondos szájas fogapolásra.

Abban a szobában, ahol a csecsemő van, a levegő mindig tiszta legyen. Sötét, füstös, poros, piszkos lakásban nem lehet egészséges gyermeket nevelni. Jó időben és nyáron legyen minél többet a szabadban. A ruházat kényelmes legyen, sehol se szorítson. A csecsemő ne aludjék anyjával egy ágyban. Ringató bölcső nem egészséges, a karon ringatás is árt.

Valahányszor a gyermek vizes vagy magát összepiszkolja, meg kell mosni, a pelenkát kicserélni szárazzal. A pelenkát minden használat után ki kell mosni, mosás nélkül megszáritva használni nem szabad. Az egészséges csecsemőnek naponta kétszer-háromszor van széklete. Ha a széklet zöld, hig vagy nyálkás, akkor a gyermek emésztése megromlott és gyógykezelésre szorul.

Ha a csecsemő nyugtalan, sír, az nem mindig azt jelenti, hogy éhes, hanem vagy rosszul fekszik, be van szennyezve vagy túltáplált és a hasa fáj. Ha a csecsemő álmatlan, nem szabad máktejből készíteni neki altatót. Az első 6 hétben naponta kell fürösztetni, később is nagyon szükséges a fürösztés. A fürdővíz langyos meleg legyen. (35° C.)

A gyermek első fogai a 7. hónap körül szoktak kibujni. A fogzás maga nem teszi beteggá a gyermeket.

Az újszülött szemére nagyon kell ügyelni. Sokszor a szem gyuladós, bedagad, gennyes. Sok gyermek azért vakult meg, mert a szülei gondatlanok voltak és nem gyógyították

mindjárt. Fülfolys csecsemőnél gyakran fordul elő, nem szabad elhanyagolni, könnyen nagyothallás, sőt sükettség lehet a következménye.

Az újszülött köldöke 10 nap alatt rendszeren begyógyul. Ha hosszabb ideig gennyed és a bőr körülötte megpirosodik, vigyázni kell. Nem egyszer halálos kimenetelű tetanus (farkasgörcs) támadt az ilyesimből. Ha a csecsemő bárminő világra hozott testi hiba látszik, orvosolni kell. Nyulajkat, farkastorkot, a fejbiccentő izom veloszületett rövidülését, dongalábat, különböző ficamokat, idejében beavatkozva, sebészeti kezeléssel tökéletesen helyre lehet hozni. Ha az anya szociális helyzete folytán (munkásnő, hivatalnoknő) a napjórészt lakásától távol tölti és rendszeresen nem szoptathat, akkor is a szoptatások száma legalább 3 legyen. A mesterséges táplálékot mindig 2 szopás közé iktassa be. A szopóüveg szopókáján kis nyílást kell készíteni, hogy a tej nehezebben folyjon belőle, mert ha bőven ömlik a nyíláson át, a csecsemő nem lesz hajlandó többé az emlőt elfogadni. Csak az a szopóüveg jó, amelyet könnyen lehet tisztán tartani és amelyiknek a szájára rá lehet huzni a szopókát.

Női tejen kívül a tehéntej, kecske és szamártej jöhet alkalmazásba a mesterséges táplálás céljaira. Olyan helyről kell a tejet beszerezni, ahol tisztán báznak az állattal és a tejjel is. A tejet azonnal fel kell forralni és forralás után lefődni, aztán hideg helyre tenni. Használat előtt nem elég csak felmelegíteni, hanem annyit kell abból újra felforralni, amennyi egyszerre szükséges. A tehéntejet a gyermek kora szerint kell higitani, a tehéntejet csak 7 hónapos korától kezdve kaphatja higitatlanul. A tejhigitáshoz való vizet is fel kell forralni. A gondos anya 8-9 hónapig szoptat. Az elválasztást a 7. hónapban lehet megkez-

deni, lassan-fokozatosan. A meleg nyári hónapokban veszélyes az elválasztás, könnyen támad a gyermeknek bélhurutja. Minden új mesterséges táplálék-adag után figyeljük meg, hogyan reagál erre a gyermek, milyen a közérzése, testvuljának viselkedése és a székletének minősége.

(Vége a jövő számban.)

Ujabb sorok az alkoholról.*

E lap f. évi 8-ik számában: „Minden kornak van Istene” cím alatt a szesz italok mértéktelen fogyasztása következtében előálló erkölcsi és anyagi züllöttség képét tárja elénk a cikk írója, s eljövendőnek tartja az időt, hogy valahára bármily uton, e veszedelmes járványnak: az alkoholizmusnak eleje vétessék.

Régebben a népiskolák falain szemléltetőleg volt bemutatva a józan és a részeges ember házatája és élete. Nem tudom, volt-e foganatja e képeknek, s vajjon kellő magyarázat mellett is a fejletlen iskolás gyermek, aki ezeket a képeket nap-nap után maga előtt látta, nagyobb korára emlékeztetébe vést-e a szemléltető képek tanulságait, de azt látom, hogy népünk hova-tovább mindinkább rabja lesz az alkoholnak.

En nem óhajtom azt, hogy a nagy szeszfogyasztás után, most „Isten bárányává” változva egyszerre mindenki hátat fordítson mindezen alkoholnak, hiszen a legpontosabb, a legtakarékosabb ember is elpozar néha barátaival, jó embereivel. De ez nem hiba, sőt nem is kívánhatók, hogy a munkás ember, ki verejtékkel izzad, az iparos, ki elernyed folytonos ülő, vagy álló munkája mellett, s a társasági ember, ki jóbarátaival egy pár pohár bor vagy sör mellett elbeszélget,

* Készítés térszűke miatt késétt.

Az urak.

— Irta: Ikafevi Diénes János dr. —

A nagyenyedi református Bethlen-főiskolának négy tagozata volt. A theologia négy évfolyammal, a gimnázium nyolc osztállyal, a tanítóképző négy évfolyammal és a gyakorló elemi iskola négy osztállyal állt fenn a múlt század utolsó negyedében 1896-ig.

A milleniumkor megszűnt a theologia akadémia. Nem szűnt ugyan meg kimondottan, de tényleg mégis, mert határozat szerint ideiglenesen — s valóban talán örökre — nem töltötték be a megürült tanári székeket, a tanárokat áthelyezték a kolozsvári theologiára — és hallgatókat nem vettek fel.

A milleniumig a theologusokon kívül uraknak hívták a hetedik és nyolcadik gimnázistákat és a harmadik és negyedik éves képezdistákat.

A theologusok többnyire principisták voltak. Ez azt jelentette, hogy az alapító fejedelem jóvoltából a papi pályára készülő ifjak közül az igyekezetesebbek — és mondjuk az igazat: a protekciósabbak — ingyenes élelmezésben részesültek, azonkívül évi meghatározott készpénzsegélyt élveztek és egy-egy alsóbb gimnázista szolgálgyermek volt személyes szolgálatukra rendelve. Ilyképp elég kellemes helyzetben voltak, meg volt adva az alkalom, hogy gond nélkül tanulmányaiknak élhessenek. A principista ezen felül még napi négy cipőt is kapott — miből naponta kettőt a szolgálgyermek helyzete szintén

elég kellemes volt. Principális cipőjét, ruháit tisztogatta, kefélte, szennyesét a mosónőhöz vitte és hazahozta, reggelire a piacról kofapecsenyét — dögöt — vett gazdájának, boltba, szabóhoz, cipészhez, levélkével vagy virággal leányos házhoz ment a diák ur megbízásából.

E principista szolgálgyermek önértesebbek voltak a többinél. Hogyne! Urok voltak nekik, védőjük, ki nemcsak tanította, de anyagi tehetségéhez képest inkább apróbb, mint nagyobb összeggel segítette és megtámogatás esetén meg is védelmezte.

Urok voltak a diáktársadalomban a principisták már csak azzal is, hogy a gazdagabb családok gyermekeit, kik az I-IV. gimnáziumba jártak, sőt az elemisták közül is a hasonlókat, kiknek szülői a priváttanítást jobban tudták díjazni, — a principisták keze alá adták. Hiába, ezek kezei közt a gyermekek iskolai előadásokra való előkészítése, a bennlakásban való felügyelete, a gyermek anyagi gondozása biztosabb kezekben volt. Ők kezelték a kis fiuk pénzét, amiből a napi reggelire valót beszereztek, irkára, plajbászra, hatóbbé papírra s mi egy s másra költöttek.

A priváttanítók referáltak a szülőknek a rájuk bízott gyermek anyagi, egészségi, erkölcsi állapotáról, ha panaszkodni kellett, ők közölték a szülőkkel.

De nemcsak a theologusok voltak a diáktársadalomban az urak. Amint a diák a VI. gimnáziumot elvégezte, már megkövetelte az ur megszólítást, mely régi hagyományok szerint őket meg is illette. A tanárok is urnak szólították a VII. és VIII. gimnázistákat. Ámbár volt egy-két professzor, aki csak ritka megkülönböztetésül

adta meg a diáknak az ur titulust, — de ettől irtóztunk. Az ilyen ur a professzor előtt el volt vesze és bizony keményen kellett fogni a tanulást, hogy valamiképp elfeledje a professzor a zoken vett megtiszteltetést.

Volt egy szigorú professzorunk, ki messzi Dunántulról jött a Bethlen-kollégiumba és sehogya se volt inyére az enyedi szokás. Ha megharagudott, a VII. vagy VIII. gimnázistát is letegezte és megszidta. Sangvinikus ember volt. Egy alkalommal vele történt, hogy a gimnázista urak nem készültek valami okból úgy, amint kellett volna. Dühös lett és leszidta az egész osztályt:

— Nem tanultok, megbotozni való kölykök vagytok!

A diákok hallgattak. De másnap a latin órára mindenik hozszertt egy jókora vastag, méternyi hosszú, ügyesen megfaragott mogyorófa botot a Holtmarosból és a kétülékes padból kifelé támasztva úgy helyezték ott el, hogy a mint a mit sem sejtő professzor fellépett a tanári emelvényre, egyszerre meglátta mindenik diák mellett a botot, amivel a borjut is agyon lehetett volna ütni. Idegesen kérdezte:

— Micsoda botok azok?

Erre a diákok egyszerre felemelve, a professzor felé nyújtották s a csodálkozó tanárnak megmagyarázták:

— A tegnapi azt mondta a tanár ur, hogy megbotozni való kölykök vagyunk, hát elhoztuk a botot, tessék.

A professzor összeszedette egyik diákkal, bevitette a tanári szobába a botokat, — de többé nem sértette önértékükben a diákokat, kik meg is kapták merészségük jutalmát: a feddést és a magaviseleti rosszabb osztályzatot.

most már fogadalmat téve, teljesen távol tartsa magát mindezenemű ital fogyasztásától. Ezt nem kívánta az említett cikk írója sem. Sőt mindnyájan, kik bizonyos szegényérzettel látjuk, hogy fajunk lejtőre jutott, honnan csak Isten különös gondviselése folytán, no meg egy erőteljes mentési akció keresztül vitelétől várhatunk visszatérést — csak e mentési munkálat megkezdését várjuk vágyó vágyakozással.

Az Amerikából hazatérő milliomos, akit verejtékező munkája, meg a nagy valutáris eltolódások tettek szegény emberből egyszerre dúsgazdaggá, a tul élvezett szesz folytán normális gondolkodását elveszítve gyilkossá, s a mint a védő kir. ügyész igen találóan jegyezte meg, a vagyon „tragikai hátsévé” vált. Nemcsak a nagy vagyonnak, hanem a mértéktelen italfogyasztásnak lett valóságos rabja, s most 12 évig elmékedhetik sötét börtönében azon, hogy minden vagyon, minden gazdaság mit sem ér, ha nincs meg a lélek békéje s a lelkiismeret nyugodtsága. A különben csendes ember nehéz rabságban ül, mert a falukban szokásos „kalákában” az ingyen szeszből józan észt fosztó mennyiségben szedett magába. Tulzsfolt börtönök, fegyházak hirdetik, hogy töltelkeik az italért öltek, raboltak. Családok meneknek romlásba, mert a biblia helyett a pálinkás üveg foglalja el a fő helyet a pelcokon, asztalokon. Foszladozó ruhájú, réveteg tekintetű, ványadt gyermekek hirdetik a kor legnagyobb átkát, az alkohol hatalmát.

A minap egy szekeresrel utaztam, panaszkodott, terhes az élet, alig jut a szük mindennapira. Menet még megemberelte magát, alig szedett magába pár deci pálinkát. Dolgomat kora délután elvégezve, visszafordulóban voltam. A lovak éhesen, szomjasan bűnak eresztették fejüket, gardájuk a kocsmá asztalánál szedte magába, ki tudja, hányadik „decit”. Végre valahára szekerre ültünk, s bár emberem már is „nyakig” volt itallal, 8 kilométer távolságon hat kocsmában szedett magába, állítása szerint, csak egy-egy fél decit, de fejemet adom rá, hogy legalább is egy-egy decit. A többi 16 kilométert, elég hideg időben, gyenge ruházatban takaró nélkül aludta keresztül, hogy utunk közepére érkezve, félfagyott állapota megint jogcim legyen arra, hogy alaposan benyakaljon. Akkor láttam, hogy az élet mostohasága mellett is a pálinkára kiadott összeg a részeges ember budgetjében egy elmaradhatatlan nagy kiadás.

Beszögegett ablakok, dűledező viskók, rendetlen faluk hirdetik az alkohol átkos hatalmát. S e hatalom megtörésére ne volna erő? Van! Akik népünk jövőjéért kétségbe vannak esve, kik lelki szemeikkel látják egy jobb sorsra érdemes nép leromlását, azoknak kell kezükbe venniük az ügyet, s bár fárastó lesz a munka, de a vége gyönyörűsége.

Minden bezárt kocsmá egy iskola megnyitására lesz fundamentuma, egy jövő század reménységének alapja. Itt a községek papjaira is apellálok. Saját falujokban hassanak oda, hogy megalakuljanak a mértékletességi és antialkoholista egyesületek, álljanak a mozgalom élére s világszerte fől a népet, hogy mi hivatva vagyunk élni a jövőben is, s e jövő csak úgy lesz biztató, ha a jelen nem reménytelen. A tanítókra apellálok, utáltassák meg a gyermekekkel már az iskolában a szeszt. Ha dűledező alakokat látnak az iskola ablakánál, vezessék az ablakhoz a gyermekeket, s magyarázzák meg nekik, hogy Isten legcsemesebb teremtménye, hogy lesz undok állattá a mértéktelen szeszfogyasztás követ-

* Mutatvány szerzőnek „Nagyenyedi diáklét” cím alatt közelebről megjelenő könyvéből, melynek előfűzetési felhívását nemrég közzöltük.

keztében. Minden értő és átlátó emberre apellálók. Küzdjenek teljes erőből székely népünk jövőjeért, hiszen egy szép, biztató jövő elérése lesz még haláporunkban is a legnagyobb boldogságunk. Az itales, részeges emberekre apellálók. Nincs az a káros szenvedély, a miről le ne lehetne szokni erős akarattal s az emberi értelem szent fogadalmával. Mi megtanultunk lemondani, mert le kellett mondanunk, mondjunk le arról is, amiről lemondani: a jövő nemzedékek életkérdése.

Ahol leghamarabb hirdeti diadalát egy erős egyesület megalakulása és virágzása, annak a községnek a nevét arany betűkkel véssük be szívünk legmélyére. Reméljük, megérti népünk, mi a kötelessége s a kötelesség tudatából merítünk hitet, hogy a jövő nem lesz bizonytalan és reményvesztett.

-4-k.

HIREK.

Április 7.

Az isteni Mester tragikus halálának és dicsőleges föltámadása emlékének ünnepét lélekemelő — úgy a lelkekben, mint külsőségekben méltó kegyelettel és örömmel ülte meg az anyaszentegyház. A nagyhét fájdalmas és szenvedésekben teljes szertartásai után — melyeken a hívők seregestől vettek részt — a feltámadás szombat-délutáni öröme, mint enyhítő balsam csöppent az emberek szívébe. Az arcok fölvidulnak..., a Mester nem halt meg, föltámadott — nem is fog meghalni soha: míg emberszerető ember él a földön s a lelkekben szeretet és Istenfélelem van. Nagy és magas ünnep a katolikus világnak a húsvét, melynek imponáló méretét csak az örök városban: Rómában bontakoznak ki teljesen. Húsvét első napján a nagy templomot szüffelésig megtöltött közönségnek Pál István apát-plebános fényes segédlettel celebrálta a nagy misét, a szent beszédet is ő mondotta. Nem mblaszthatjuk el felemlíteni a régen szokásban volt és lanyhulni kezdő határkerülés felelevenítését sem, mely iránt az érdeklődés, bár pár év óta nagy részvételelenség mutatkozott — ez idén a régihez hasonló imponáló körmenetben nyilvánult meg. A lovas bandériáták a régihez hasonló imponáló számban vettek részt. Az ünnepnek szép idő kedvezett, délután azonban a hőmérő esett s másnap reggel az egész határt hóréteg fódte be, melyre fagyasztó hideg következett.

Az ortodox húsvétra való tekintettel a hivatalok f. hó 6—10-ig öt napos szünetet tartanak.

Az üzletek f. hó 9-én, hétfőn délig a rendőrség főnökének közlése szerint, nyitva tarthatók, azontul az ortodox húsvétra való tekintettel bezárandók.

Gyermeknap volt húsvét első napján városunkban. A Jótékony Nőegylet vezetői, s az általuk felkért hölgyek a templomok bejárata előtt, s egy-két forgalmasabb utcakörleténél helyezkedtek el, figyelmeztetve a járó kelőket emberbaráti kötelességükre. Akkor még az idő is kedvező volt, s a sétálók az ünnep hangulatában elég jókedvűen és szép eredménnyel adakoztak a nemes célra.

A filharmonikus hangverseny. A kereszturi és a helybeli filharmonikus társaságok f. hó 2-ikán este, városunkban rendezett együttes hangversenye pompásan megfelelt a feléje irányuló nagy várakozásnak. A Bukarest-szálló színháztermét zsúfolásig megtöltö, intelligens és zene iránt érdeklődő közönség a műsor minden egyes számát nagy figyelemmel hallgatta végig, s az előadókat végül lelkesen megtapsolta. Filharmonikusaink a már felbresztett intenzív érdeklődés alapján biztosan számíthatnak arra, hogy ezutáni fellépéseik is nagy közönséget fognak vonzani, főképpen, ha mint eddig, ezután is lelkes ambícióval fognak a folytonos fejlődésre törekedni, s sikerülni fog a

nézőter helyes és következetes elrendezése, s a jegy-elosztás tapintatos megoldása által elkerülni azokat az apróbb zavarokat, melyek miatt a közönség több tagja legutóbb nem is alaptalanul bosszankodott. Egyébképpen az egyesített 2 zenekar számai — a megnyitót előadott „Carmen“ operaelegveleg, a kevésbé ismert Caesar Galli egy tetzetős zenekari műve, az örökké bájosan ható „Orfeusz“ból készült operette-egyveleg, végül Ohlsen orosz indulója — egytől-egyig a 2 zenekartaság gondos készütségéről, meglepő öszjatekéről, s a vezénylő dirigensnek nagy fegyelműzött képességéről, kiváló zeneiségéről tettek élénk tanúságot. Az Orfeusz-egyveleget Voszka dr., a többi zenekari számot Peltzer dr. vezényelte kifogástalanul. A hangverseny érdekességét fokozta, hogy ez alkalommal lépett fel először a filharmonikusok újonnan alakított dalárdája, amely egy műdal és Révfynek 3 bájos magyar dalát adta elő. A bemutatkozás igen jól sikerült, s a dalárda karmestere Kiss Elek meg lehet elégedve az első sikerrel. Sajnos, családi okok miatt nem ő dirigálta a dalárdát, de a babér kétségkívül őt illeti. A kereszturi kamarazene-társasága Beethoven egy trióját (Serenad), s Sonata pathétique-jéből az Adagiot (quintette) adta elő művészi precizitással. Az előbbi mű előadásában különösen kivált Sándor Mihály első hegedűsnek nyugodt, mély érzésű biztos játéka és mesteri vonókezelése, Nagy Lajos fuvolásnak technikai készsége és Lőrinczy Géza brácsásnak kifejezésteljes előadása; a quintette-ben Sándor M. és Lőrinczy G. mellett Deutch Miklós, Kovács Lajos és Bányai János jeleskedtek; az utóbbi a nagybőgőből tudott közvetlen, meleg hangokat kicsalni. Műsor után kedélyes táncmulatság következett. Az estélyen felléptek: Szöllősi Ödön dr., Szabó György, N. N. 100—100 leu, Szabó Gábor 76 leu, Csató Imre 60 leu, Vánky Kálmán dr. 52 leu, Szabó Károly, N. N. 50—50 leu, Knopp Vencel (Kerond) 48 leu, N. N. 10 leu. Fogadják ezuton is a filharmonikusok köszönetét.

Közgyűlés. A református egyház vasárnap, f. hó 8-án, d. e. 11 órakor a leányiskolában közgyűlést tart, melynek tárgyai: lelkesés, gondnok jelentése 1922-ről, főgondnok, gondnok, egyházfiak választása. Az egyház minden egyházi adófizető tagját meghívjuk ezen gyűlésre. Az elnökség.

A filharmonikusok vonónégyese e hó 8-án, vasárnap a szentferenczendiek templomában a délelőtti 11 óras misén Schubert és Haydn egy-egy vonónégyesét fogja előadni.

A csiksomlyói harminokét Confráter. Ezen a címen Boros Fortunát dr., ferenczrendi áldozópap tollából egy 80 oldalra terjedő, levéltári kutatásokon alapuló történeti munka jelent meg egy olyan nagyszabású, a székelységet közelről érdeklő kérdésről, amellyel eddig egyetlen történetíró sem foglalkozott. A fiatal szerző ebben a könyvében szakavatott tollal azt ismerteti, hogy Hunyadi János az 1442-iki győzedelmes szentimrei csata emlékére a somlyói kolostor rendelkezésére harminckét székely „nemes“ családot bocsát, akiket aztán, mint Confrátereket ismerünk. Ez adományt azután a királyok és fejedelmek számtalanszor megerősítik, de minél inkább távolodik el a történelem Hunyadi János korától, annál nagyobb fejlődésen megy keresztül és természetesen, annál több s hevesebb megtámadtatás éri, míg az államhatalom 1848-ban meg nem szünteti, jobban mondva: föl nem függeszti és 1878-ban minden egyes családot a kolostortól ezer osztrák értékű forintot meg nem vált. A munkában nagy hely jut Csiksomlyónak, mint a székelység közművelődési gócpontjának az ismertetésére és a székelyek nemes voltának megvilágítására. Az élénk tollal megírt munkát a szakembereken kívül a nagy közönség is haszonnal forgathatja és sok tanulsá-

got meríthet belőle. A szakkörökben méltó feltűnést keltett munkát. Soha Aladár könyvkereskedésében lehet megszerezni. Ara 15 leu. — ó — s.

Halálozás. Káló Lukácsné f. hó 4-én, 38 éves korában, városunkban elhalt.

A szerzetesek gyermekelőadása — közbejött akadályok miatt — folyó hó 8-ika helyett 21-én lesz. Műsor és egyéb részletek a jövő számban.

A helybeli tisztviselők kertészeti csoportja folyó hó 5-én délután a városháza nagytermében közgyűlést tartott, amelyen bizottságot küldöttek ki a konyhakertészet céljaira földet igénylők igényjogosultságának megállapítására. A bizottság az igényjogosultak névsorát megállapította és azt nevezetekkel hivatalfőnökeik útján közölni fogja. Akiknek az állomás és a Küküllő között van a földjük, azok már a munkálatokat megkezdhetik. A éstatér melletti földeket párcellázás után fogják az igényjogosultak között kiosztani.

Az „Ellenzék“ c. politikai lapnak székelyudvarhelyi egyetlen főbizománya Török László hadirokkant, akinek az Árpád-utca sarkán levő bódéjában az említett ujság állandóan kapható.

A tüzkárosult Lőrinczy-ossal részére e héten Vetési Imre 100 leut adott át szerkesztőségünknek, hol az átvehető.

A Gyurkovios lányok, Herczeg Ferenc vigjátékának egy példányára volna szüksége a helybeli Nőegyletnek, jótékonycélu előadás rendezhetése céljából. A ki hajlandó akár pénzért eladni, akár az egyletnek használatra szíveségből odakölcsondzeni, legyen szíves beadni lapunk kiadóhivatalába.

Húsvéti hírek. A sorvadásba vezető nemtörődomség felett mégis csak győzött az élet, az élni akarás. Az udvarhelymegyei kath. községek közül néhány hátramaradt volt az iskolaügyi mozgalomban. Most azonban meggyugtató, örvendetes híreket kaptunk ezekből a községekből is, a húsvéti napokban áldozatos lelkesülettel csatlakoztak a nemes mozgalomhoz. Az utólag csatlakozott községek közül különösen meg kell említenünk a kis Küküllőkeményfalvát, amely áldozatkészségben ma már a legelső között áll. Hála és elismerés az egész keményfalvi népnek, de főképp Kovács Gergely plebánosnak, László János k.-tanítónak, Sebők Bálintnak és az egész Sebők-családnak, mert elsősorban az ő együttes munkájuknak eredménye a keményfalvi szép siker.

A Rezik-Pfeiffer-hangverseny f. hó 17-én este 8 órakor lesz, az eddigi terv szerint, a ref. kollégium imatermében. Minthogy azonban a már megnyilvánult érdeklődés nagysága folytán attól lehet tartani, hogy a terem befogadó képessége mellett esetleg nem mindenki fog helyet kaphatni, vagy más nagyobb teremről kell gondoskodni, azok, akik még résztvenni szándékoznak, de ezt eddig valamely megbízott rendezővel nem közölték, szíveskedjenek most már — saját érdeklődésben — e lap kiadóhivatalának üzletében magukat előjegyeztetni. A jegyek ugyanis elsősorban azoknak lesznek biztosíthatók, akik előre jelentkeztek, illetve magukat ily módon előjegyeztetik.

A kolozváriszínészeti főfelügyelőséget Banu szépművészeti miniszter megszüntette, Isacu Emil főfelügyelőt pedig berendelték a bukaresti központba.

A Hargita kombinált csapata 8-ikán, vasárnap délután a segesvári C. F. R. csapatával barátságos mérkőzést tart Segesváron.

A Székely Dalegyelet húsvét elsőnapján a délelőtti istentisztelet alatt a református templomban, majd a r. kath. plebánia-templomban Beethoven Istendicsőségét énekelte kitűnő eredménnyel. A jó erőben levő és precíz vezetés alatt álló dalárda énekszáma nagyban emelte az ünnepi istentisztelet fényét és a hívek áhitatát. Ugy értesülünk; hogy a Dalegyelet közelebről a szentferenczendiek templomában is elő fogja adni a világhírű zeneszerző klasszikus szerzeményét.

Megzavarodott az elméje Kiss Ferenc 60 év körüli itteni gazdálkodónak, akit hosszabb amerikai távolléte alatt felesége elhagyott s hozzá ismételt hívásokra sem akart visszatérni. A baj a szerencsétlen emberen húsvét másodnapján éjjel tört ki; öltözetlenül az utcára futott, kiabált s csak a szomszédságban fentlevők tudták megfékezni. Elmeógyógyintézetbe szállították.

Az új adózási rendszer Erdélyben hatályon kívül helyezte az általános jövedelmi pótdadót, hadipótdótkot, jövedelem- és vagyonadót, s a betegápolási pótdadót.

A zene párbajra nézve, melyről mult számunkban emlékeztünk meg, Halász Róbert szerkesztőségünkben megjelenve, kijelentette, hogy ő az Ampovitsék kihívásáról semmit sem tud, azt az ujságból olvasta először, s az egészet csak áprilisi tréfának tudja tekinteni. Az ő tudásának megítélését különben nyugodtan bizza a közönségre.

Nem jár a szemetes szekér. A köztisztaság fenntartására, közegészségi szempontból is, gyakran felhívtuk e helyről a közönség figyelmét. Ezzel a közérdeken felül egyuttal a hatóság munkáját is kívántuk támogatni. Ujabban azonban ezzel kapcsolatban éppen a közönség részéről hallunk minduntalan panaszt, hogy a közönség köztisztaság fenntartására irányuló jószándékainak erős akadálya az, hogy a városi szemétfuvarozó szekerek általában mintegy 6—7 hét óta sehol sem láthatók, nem járnak, a lakosság nagy részének pedig nincs hol a szemetet elhelyezni, az a szűk udvarokon, lakásokban gyűl össze. Mindez közegészségi szempontból is rendkívül aggodalmat keltő. Ajánljuk ez alapos panaszokat a tanács szíves figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.

A szokatlan áprilisi időjárás meg lehetőségen hátráltatja a tavaszi mező munkát. A különben is rosszul számlé föld a sok szél miatt annyira kiszáradt, hogy a szántás rendkívül nehéz. Az elvetett zab, árpa és tavasz-buza vetések is megérzik a kedvezőtlen időjárást. A haszontalan gyom kikel s kedvezőbb időjárás beálltával vigán fejlődik tovább, s nagyon könnyen előli az ezután kikelő gabonát. A termő rügyekkel rakott fákra inkább hasznos e kedvezőtlen időjárás, nem lesz hamar virágzás, s így termésre is remény lehet.

Az országos állatvásárok egyre szaporodnak a kormány jóvoltából; legutóbb Kányád tartotta meg első vásárát, meglehetősen nagy érdeklődés s gyenge felhajtás mellett. Idővel jó vásáros hely lehet, jó vidéke, elsőrangú vásárhelye van.

A sok vásár sok időpocsékolással, sok kiadással és sok romlással jár. Minden vásár csak alkalom egy-egy magnum áldomásra, s népünk nem is szalasztja el az alkalmat. Felkérjük mindazon gazdakörök elnökeit, kiknél még naptárak vannak kinn, hogy elszámolásaikat lehető sűrűszen ejtsék meg, mert az elszámolási határidő rég leteit. Ujlag figyelmeztetjük azt e néhány elnököt, kik dacára az igen gyakori felszólításnak, az 1922. évi naptárakkal sem számoltak el, hogy végre teljesítsék kötelességü-

A nagy áremelkedés daczára is,

gyapjuszöveteket, vásznakot, sifonokat, bélésárakat, butor- és ágyhuzatokat, nyakendőköt, harisnyákat, gyönyörű szép és finom tavaszi sport-sapkákat, gyapju deléneket nagyon olcsón vásárolhatnak: **LÖBL R.** üzletében, Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) 25. sz.

ket, mert eljárások már mivel sem menthető. Igen sok gazdakör járhatja a Barásdát, anélkül, hogy a díját fizetné, egyenlítő ki tartozásait, melynek átutalása törvényes uton is kötelező.

A múlt keddi piacon, ünnep harmadnapja lévén, csekély felhozatal mellett az árak 1-2 leuval magasabbak voltak a megelőző áraknál. V-4.

Nyíltér.

E rovat közleményeiért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Köszönet-nyilvánítás.

Éltávozásom alkalmával el nem mulasztatom a mintegy kötelességemnek is tartom észinté hála köszönetemet nyilvánítani *Dávidházy* Ottilia urnónek (lakik Odorheiu-Székelyudvarhelyen, Bul. Regele Ferdinand 24. sz. a.) kinek tanácsára négy éven át gyógyítatlan *lábszárkibomlásomból* felgyógyultam.

Végtelen fájdalmas szenvedésem volt olyanira, hogy járnai csak a legnagyobb erőfeszítéssel, bittel tudtam s most teljesen meggyógyultam. Nevezett urnó nemes emberbaráti jósa adott vissza engem az életnek s elárvalt 5 gyermekemnek; a miért őszinte szívvel kívánom: áldja meg a Mindenható, hogy áldásos tevékenységét a szenvedők javára sokáig gyakorolhassa.

Felceni, 1923 március 29.

Császár Lászlóné,
ny. postaellenőr neje.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság
Odorheiu (Székelyudvarhely)

Jud. Odorheiu Pretura Plasei Ocland.
Nr. 513-923.

Pályázati hirdetés.

A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött brsduti segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni éhajtják, hogy az 1900. évi XX. t. c. alapján nyert oklevelükkel és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmeiket hozzám legkésőbb **április 20-ig** okvetlenül nyújtsák be, mert az elkövetten beadott kérelmeket figyelembe venni nem fogom.

Közszolgálatban levők felettes hatóságuk útján pályázhatnak.

Az ezen állással egybekötött javadalmazás a C. D. II. számú Decretumban van megállapítva.

Ocland, 1923 március 15.

Dr. Clonca Macedon,
primprotor.

Rikkancsot

laparusításhoz fölvesz
Török-bödé.

Eladó ház. Odorheiu, Str. Prințul Mircea (Petőfi-u.) 8 házszám alatti épületes belsőszeg szabadkézből eladó. Vevő azonnal belköltözhet egyik lakrészebe. Feltételek ugyanott lakó tulajdonosnál tudhatók meg.

Képzett géptechnikus vagyok, hosszabb ideig fővárosban működtem. Ismerettség hiányában keresek elsőrendű főgépeszi vagy soffőri állást (esetleg külföldi utakra is megyek). Szíves megkeresést kérnék: **Ifj. Csomor József,** Odorheiu-Székelyudvarhely.

Legszébben és legolcsóbban
mos és vegyileg tisztít:

Tisztavári Sándorné,
Strada Prințul Mircea (Petőfi-u.) 31.

Szejke-fürdő megnyitása!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a **Szejke-fürdő** további bérletét átvetttem. A fürdőt teljesen rendbe hozva, kitisztítva, a fürdőkádakat újracementezve,

május hó 1-én megnyitom.

A vendégszobák lakható állapotba hozva a közönség rendelkezésére állanak és már most előjegyezhetőek.

Jó konyha, kitűnő kisküüllőmenti fajtaborok, szolid árak, pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri, tisztelettel:

Cs. Nagy József,
bérli.

Értesítés!

Férfi, női és gyermek varrott és szüges

szandálok

24 óra alatt készülnek megrendelésre:

VARABECZ PÁL
szandalkészítőné, Strada Andrei Muresan (Solymossy-u.) 3. szám.

Tisztviselők figyelmébe!

Férfi- és női ruhákat, házi szőtt posztót, fonalat elismert szépen

fest és tisztít SCHMITZ

Odorheiu Székelyudvarhely Stefan cel mare (Malom-utca) 21.

Fiókhüteltek:

Özv. Rátz Istvánné Cristur-Székelykeresztúr, Főtér.

Lengyel K. férfi- és női szabó Gheorgheni-Gyergyószentmiklós.

Tisztviselőknék 20% árkedvmény
április 28-ig!

BODEGA

Ifj. **KASSAY F. DÉNES**

Odorheiu - Székelyudvarhely, Bul. Regele Ferdinand (Kossuth-u.) 16.

Állandóan raktáron:

Házi kolbász

friss szebeni sonka,

budapesti Herz-szalámi,

különléle szardíniák,

ringli, oroszhal,

csemegeajtok, teavaj,

mindennemű prima likörök,

cognac, Jamaikai tea rum,

BÜRGER- és AZUGAI SÖRÖK!

Előpataki, borszéki, felsőrákosi

gyógyborvizek,

szódaviz.

Kis- és Nagyküüllő-menti

fajtaborok nagyraktára.

Egyben felhívom a t. vidéki vendéglősök b. figyelmét is jó minőségű boraim megízlelésére. (Nagybani eladás.)

Szekerek megbízható beálló helye.

Tavaszi idényre ajánljuk az **ELISMERT LEGJOBB**

Féher gyermekcipők nagy választékban.

TURUL-CIPŐT

„TURUL” CIPOGYÁR R.-T.

Fiókraktár: **ODORHEIU,** Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 9. szám.

Lábszárvédők, férfi és női sárcipők raktáron.

Megérkeztek

gyönyörű választékban és legjobb gyártmányokban: ruhakelmék, mosószövetek, zefírek, vásznak, kendők legkitűnőbb minőségekben, ugyszintén

tavaszi újdonságok,

melyek legolcsóbban beszerezhetőek:

Szenkovits János Utódánál

MŰBUTOROK

mélyen leszállított árakban!

A legszebb és legmodernebb kivitelű kész butorok szerezhetőek be Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) 27. sz. alatt

BALÁZS KÁROLY cég áruraktárában

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Értesítés!

Nagysolymosi **KONCZ ÁRMIN** gyógyszerész

szódavizgyárát kiegészítve:

„**Kristály-viz**” gyártással, ismét üzembe helyezte és nemcsak az udvarán hátul bal oldalon lévő szódaviz gyárában, de egységes és ugyanazon gyári árban kaphatók az alább írtaknál. **Mindennap friss töltésű: SZÓDAVIZ** 6 decis kristály „Szfionokban” kizárólag csak vendéglőkben, kávéházakban, bodegákban, étkezdékben, kocsimákban, cukraszodákban kaphatók, mert kevés a Szifon, és mostan semmi aron sem kaphatók. A szódaviznek 6 decis literes üveggel az ára 2 L. 50 bani mindenütt, kiszolgálva **Többet ne tessék sehol se fizetni!**

„**Kristály-viz**” fél literes kancsuk csatos üvegekben van forgalomban, de a sokkorta nagyobb cseppfolyós szénsavval telítve és így helyettesíti a szódavizet, amely Szfionokban adatik ki. „Kristály viz” ára: egy fél literes üveggel 2 Leu. Ez is mindenütt egységesen ugyanazon árban adandó ki és semmi szín alatt többet ne tessék fizetni!

10 Szfionnal vagy üvegekben Kristály-vizet megrendelőnek hához szállítanak Kristály-vizes üvegekért 10-10 Leu, Szfionokról térítvény adandó a 100 Leu értékben számítás darabját.

Vidékre is kiadatik, de ottan ajánlatos, hogy erős literes vagy más nagyobb üvegeket hozzanak és dugót hozzá, mely esetben 1 liter 3 L számítok legalább 10-10 üveggel véve.

Borral élvezve kitűnő, üdít, frissít, a bornak kedves ízet ad és nem okoz kacszenjammert másnapra! A bort nem feketíti meg, mint a sok vas és kénhidrogén tartalmú asványvíz. **Betegeknek** éppen kiváló felüdít, felrisszít, száját, torkot baktérium-mentessé teszi! **Járványos betegségek ellen megóv!** Tesek vendéglőkben stb. fentírt helyeken kizárólag Koncz Ármin-féle szóda vizet és Kristály-vizet kérni és elfogadni! Kapható: Bukarest-szállóban, Dacia-Barkóczy vendéglőjében, Kassay Dénes bodegájában, Szabó Károly vendéglőjében, Gáspár és Papp kereskedésében, Orban és Schwechter borkereskedésében és Zárag Antal fűszerkereskedésében Szombatfalván, eredeti aron.